

مضامین تعلیمی متأثر از عرفان در مختار نامه عطار

دکتر محبوبه خراسانی^۱، سهیلا محقق^۲

۱- استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، زبان و ادبیات فارسی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران

۲- دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران

چکیده

ادبیات تعلیمی یکی از شاخص ترین و وسیع ترین گونه های ادبیات فارسی است که در دوره های مختلف با توجه به شرایط فرهنگی و سیاسی و نگرش های رایج به مرحله ظهور می رسد. اثر تعلیمی اثری است که مسائل اخلاقی، مذهبی و فلسفی را به شکل ادبی عرضه می دارد. عطار نیشابوری یکی از شاعران عارف و اخلاق گرای مشهور ادبیات فارسی است؛ شاعری که شیفته عرفان و تصوف است. عارفی است که با ذوق ادبی و اعتقادات فکری خود، قدمی در ادبیات تعلیمی و عرفانی برداشته است. عرفان در بیشتر آثار عطار از جمله مختارنامه به چشم می خورد، مجموعه ای که در بردارنده رباعیات استوار و عمیق عارفانه اوست که خود، آنها را در این کتاب و به همین نام جمع کرده است و در پنجاه باب مرتب ساخته است. در این مقاله بر آن هستیم که مضمون های تعلیمی متأثر از عرفان را در رباعیات عطار بررسی کنیم و به پیوند این دو نوع شعر در رباعیات او بیشتر پی ببریم، در آغاز به تعریف شعر تعلیمی و عرفانی پرداخته ایم، سپس به ویژگی های مشترک در این دو نوع شعر به طور مختصر اشاره کرده ایم و سپس مضمون هایی از رباعیات عطار را که جنبه تعلیمی دارد و برگرفته از عرفان است، به آن اشاره کرده ایم.

کلیدواژه ها: عطار، مختارنامه، رباعیات عطار، شعر تعلیمی، شعر عرفانی